



## Verhalen uit Schoonhoven 1845-1850

Het eerste adres in het Bevolkingsregister van Schoonhoven uit 1845-1850 was het veerhuis, buiten de Veerpoort. Ik tracteerde mezelf op een paar historische heen-en-weer-reisjes over de Lek met pontbaas Klaas Brandwijk.

Ik beschrijf hem als een stoere, maar zwijgzame Alblasserwaardse kerel, die deels op spierkracht, deels op de kracht van het water de 'reepont' heen en weer bracht tussen de stad en Gelkenes.

De pont zat vast aan een kabel, de reep, boven het water. De veerbaas gebruikte de stroming om de pont het water over te vieren. Trekkend aan de kabel beschreef de pont een boog over de waterspiegel van de Lek, mits er stroming stond. Anders moest de veerman de pont overtrekken.

1	Brandwijk	Nicolaas	Wierman	Klaas	Lehten	Goudriaan 24 July 1845	Goudriaan 24 July 1845	Goudriaan 24 July 1845	Goudriaan 24 July 1845
	Brandwijk	Nicolaas	Wierman	Klaas	Lehten	Goudriaan 24 July 1845	Goudriaan 24 July 1845	Goudriaan 24 July 1845	Goudriaan 24 July 1845
	Brandwijk	Nicolaas	Wierman	Klaas	Lehten	Goudriaan 24 July 1845	Goudriaan 24 July 1845	Goudriaan 24 July 1845	Goudriaan 24 July 1845
	Brandwijk	Nicolaas	Wierman	Klaas	Lehten	Goudriaan 24 July 1845	Goudriaan 24 July 1845	Goudriaan 24 July 1845	Goudriaan 24 July 1845
	Brandwijk	Nicolaas	Wierman	Klaas	Lehten	Goudriaan 24 July 1845	Goudriaan 24 July 1845	Goudriaan 24 July 1845	Goudriaan 24 July 1845
	Brandwijk	Nicolaas	Wierman	Klaas	Lehten	Goudriaan 24 July 1845	Goudriaan 24 July 1845	Goudriaan 24 July 1845	Goudriaan 24 July 1845
	Brandwijk	Nicolaas	Wierman	Klaas	Lehten	Goudriaan 24 July 1845	Goudriaan 24 July 1845	Goudriaan 24 July 1845	Goudriaan 24 July 1845
	Brandwijk	Nicolaas	Wierman	Klaas	Lehten	Goudriaan 24 July 1845	Goudriaan 24 July 1845	Goudriaan 24 July 1845	Goudriaan 24 July 1845
	Brandwijk	Nicolaas	Wierman	Klaas	Lehten	Goudriaan 24 July 1845	Goudriaan 24 July 1845	Goudriaan 24 July 1845	Goudriaan 24 July 1845
	Brandwijk	Nicolaas	Wierman	Klaas	Lehten	Goudriaan 24 July 1845	Goudriaan 24 July 1845	Goudriaan 24 July 1845	Goudriaan 24 July 1845

*“Mijn vader zat ook altijd op het water. Hij was marktschipper op Gorkum.” “Waar woonde hij dan?” “Ook in Gouwerjaan,” zoals hij Goudriaan op een knauwerige toon uitsprak met een pruimende mond. Bij dat ‘jaan’ trok hij zijn rechtermondhoek schuin, zodat het klonk als ‘jèèn’: Gouwerjèèn.*

# Het Veerhuis

## Heen en weer heen...

### Veerbaas Nicolaas Brandwijk

*Hoewel ik hem ruim betaalde voor de overtochten, keek hij me toch bedenkelijk aan. Dit had hij nog nooit meegemaakt: een reiziger die wilde overvaren, zonder uit te stappen. In zijn gegroefde gezicht, door het weer gefekend, stonden twee kleine kraalogen die me onderzoekend aankeken. Uit zijn blik kon ik weinig destilleren*



Klaas pachtte het veer van twee partijen. Dat bleek hij al sinds 1841 te doen van beide eigenaren van het veer die elk verantwoordelijk waren voor de overtocht: de Staat (Gelkenes-Schoonhoven) en de Stad (Schoonhoven-Gelkenes). Klaas had de pacht over-

genomen van de vorige pachter, Hendrikus Wennekes. Die had het drie jaar eerder overgenomen van weduwe Maria Schoenmaker-Perk, die in 1838 was hertrouwd met postbode Bastiaan Huijsers en daarom dus de pijp aan Maarten had gegeven.

De bel bij de steiger klonk en Klaas stond weer op. Ik bedankte hem voor het meevaren en Jaantje voor de koffie. Op mijn gemak kuerde ik naar de Veerpoort en op de veerpoortbrug keek ik toe hoe Klaas de pont losmaakte en afduwde. Mijn blik dwaalde over dit eiland buiten de Veerpoort dat fungeerde als een entree voor de stad Schoonhoven. Daar moesten we erg zuinig op blijven! In gedachte zag ik er Wilhelmina van Pruisen in het geheim de Lek oversteken en met haar rijtuig richting de Veerpoort rijden. Hier had ze op 28 juni 1787 gereden, op weg naar Den Haag! In 1845 was dit dus al historische grond!



Ik draaide me om en liep de stad binnen, op zoek naar nieuwe verhalen.



De pont door de jaren heen...